

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Sekretarz Stanu
Stefan Krajewski

Warszawa, 23 lutego 2024 r.
znak sprawy: DPB.bk.541.13.2024
telefon: 22 623 12 34
e-mail: sekretariat.dpb@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: norm GAEC 6 i GAEC 8 oraz TUZ w rolnictwie zrównoważonym

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo znak KRIR/JM/105/2024 z dnia 25 stycznia 2024 r.,
dotyczące norm GAEC 6 i GAEC 8 oraz TUZ w rolnictwie zrównoważonym,
przedstawiam następujące informacje.

Normy GAEC zostały wdrożone na podstawie przepisów unijnych, tj. rozporządzenia (UE) 2021/2115 (1). Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia, państwa członkowskie wdrażając normy GAEC mają obowiązek uwzględnić zarówno unijne ramy prawne określające normy, jak i krajowe uwarunkowania, dotyczące w szczególności gleby, klimatu i systemów rolniczych. W efekcie normy GAEC, jakkolwiek bazują na tych samych przepisach unijnych, nie są wdrożone w sposób jednakowy dla wszystkich rolników w całej Unii Europejskiej, ponieważ są dostosowane do warunków w danym kraju. Wyjątkiem od tej zasady jest norma GAEC 8, dla której wymogi zostały określone w przepisach unijnych w sposób szczególny, obowiązujący bezpośrednio państwa członkowskie.

Jednocześnie, mając na uwadze doświadczenia z pierwszego roku wdrażania Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), w tym warunkowości, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi widzi potrzebę wprowadzenia pewnych zmian i uproszczeń.

W odniesieniu do normy GAEC 6 uprzejmie informuję, że obecnie procedowany jest kolejny projekt zmian w PS WPR. Zmiany dotyczą m.in.: doprecyzowania wymogów normy GAEC 6 poprzez wprowadzenie drugiego terminu utrzymania okrywy glebowej dla upraw wczesnie zbieranych z pola oraz wprowadzenia wyłączeń z wdrażania wymogów normy w przypadku upraw późno zbieranych z pola, po których nie ma możliwości zastosowania działań ochronnych. Niemniej jednak wprowadzenie przedmiotowych zmian wymaga zgody Komisji Europejskiej.

Natomiast w zakresie normy GAEC 8, mając na uwadze trudną sytuację, w tym wojnę w Ukrainie, w 2023 r. miała miejsce derogacja od stosowania tej normy, tzn. umożliwiono produkcję na ugorach.

W związku z utrzymywaniem się powodów, dla których wprowadzono derogację na 2023 r., Polska i inne państwa członkowskie dążyły na forum UE do zniesienia obowiązku ugorowania gruntu również w 2024 r. Niezależnie od tego, 25 stycznia br., Minister RiRW wystosował list do Komisarza UE ds. rolnictwa – Pana Janusza Wojciechowskiego, w którym zwrócił się z prośbą o niezwłoczne podjęcie kroków prawnych w celu ponownego ustanowienia derogacji od stosowania normy GAEC 8 w części dotyczącej umożliwienia produkcji na ugorach.

W odpowiedzi KE zaproponowała pewnego rodzaju uproszczenie, tj. przeznaczenie 7% gruntów ornych na: (i) grunty ugorowane lub (ii) rośliny wiążące azot lub (iii) międzyplony z zastosowaniem współczynnika 0,3. Ponadto, pozostawiony został zakaz stosowania środków ochrony roślin.

W związku jednak z kolejnymi uwagami państw członkowskich, w kolejnej wersji projektu KE zaproponowała zmniejszenie z 7% do 4% gruntów ornych powierzchni, jaką należy przeznaczyć na potrzeby realizacji normy GAEC 8 oraz zniósła

współczynnik 0,3 dla międzyplonów. Pozostawiono jednak nadal zakaz stosowania środków ochrony roślin.

Rozporządzenie w takiej wersji (2) zostało w dniu 13 lutego 2024 r. opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE i weszło w życie następnego dnia po opublikowaniu.

W trakcie głosowania nad projektem tego rozporządzenia Polska, uważając, że nie rozwiązuje on problemów, z jakimi mierzą się teraz rolnicy w całej Europie, głosowała przeciwko tej propozycji. Natomiast na forum Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa Polska ma zamiar wystąpić o ustanowienie derogacji od stosowania normy GAEC 8 poprzez całkowite odstąpienie od obowiązku przeznaczania 4% powierzchni na obszary lub elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane, oraz normy GAEC 7 na rok 2024.

Poniżej przedstawiam również wyjaśnienia dotyczące różnicy pomiędzy trwałym użytkiem zielonym (TUZ) a trawą na gruntach ornych w ostatnim roku przed przekształceniem w TUZ w rolnictwie zrównoważonym w ramach Działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020 .

W odniesieniu do zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych PROW 2014-2020 w dalszym ciągu ma zastosowanie definicja trwałego użytku zielonego określona w rozporządzeniu 1307/2013 (3). Zgodnie z tym rozporządzeniem, trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe, zwane łącznie „trwałymi użytkami zielonymi” – oznaczają grunty wykorzystywane do uprawy traw lub innych pastewnych roślin zielnych rozsiewających się naturalnie (samosiewnych) lub uprawianych (wysiewanych), które nie były objęte płodozmianem danego gospodarstwa rolnego przez okres co najmniej pięciu lat lub dłużej. Należy podkreślić, że pomimo wykonania na TUZ zabiegu agrotechnicznego (tj. przeorania lub talerzowania) oraz dokonania na takim gruncie zasiewu mieszanki wieloletnich traw, grunt ten w dalszym ciągu traktowany jest jako TUZ.

Jednocześnie, zgodnie z dokumentem roboczym Komisji Europejskiej pt. *„Wytyczne w sprawie wdrażania przez Państwa Członkowskie przepisów dotyczących trwałych użytków zielonych w kontekście płatności za praktyki rolne korzystne dla klimatu i środowiska (zazielenianie)”*, w okresie realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-

klimatycznego PROW 2014-2020 nie obowiązuje zasada, że grunty orne (GO), na których nieprzerwanie przez okres 5 lat prowadzona była uprawa traw lub innych pastewnych roślin zielnych (w tym uprawa np. traw wieloletnich lub mieszanek traw wieloletnich z bobowatymi drobnonasiennymi), po 5 latach uprawy w plonie głównym takich upraw stają się trwałym użytkiem zielonym. Na czas realizowanego zobowiązania zasada ta jest „zamrażana”.

W związku z tym, w przypadku rolnika, który podjął zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW 2014-2020 w Pakiecie 1. Rolnictwo zrównoważone, lata zobowiązania, w których dany grunt jest zadeklarowany, jako grunt z uprawą traw na GO, nie wliczają się do 5 letniego okresu, o którym mowa w ww. definicji TUZ. Przekształcenie tego gruntu w TUZ nastąpi, jeżeli po zakończeniu realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego kontynuowany jest 5-letni okres nieprzerwanej uprawy traw na GO z uwzględnieniem statusu danego gruntu przed podjęciem ww. zobowiązania.

Z wyrazami szacunku

Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.)
- (2) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/587 z dnia 12 lutego 2024 r. ustanawiające odstępstwo od rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do stosowania normy dobrej kultury rolnej gruntów zgodnej z ochroną środowiska (norma GAEC) 8, dat kwalifikowalności wydatków do wkładu z EFRG oraz zasad dotyczących zmian planów strategicznych WPR w zakresie modyfikacji pewnych

ekoschematów w odniesieniu do roku składania wniosków 2024 (Dz. Urz. UE L z 13.2.2024 r.)

- (3) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 608, z późn. zm.)

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	3530473.12196900.8111899
Nazwa dokumentu	MRiRW odp do KRIR ws GAEC6 GAEC8 TUZ w roln zrównoważ.pdf
Tytuł dokumentu	MRiRW odp do KRIR ws GAEC6 GAEC8 TUZ w roln zrównoważ
Sygnatura dokumentu	DPB.bk.541.13.2024
Data dokumentu	2024-02-23
Skrót dokumentu	FA5BEBD2D485F2EF28C34EB82FF5A4378C348820
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2024-02-23 13:29:57
Podpisane przez	Stefan Krajewski; MRiRW Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.118.1.1.

Data wydruku: 2024-02-23

Autor wydruku: Lasocka Joanna (główny specjalista)